

Apró közlemények / Short communications

1. Az *Apium repens* (Jacq.) Lagasca Budapesten / Occurrence of *Apium repens* (Jacq.) Lagasca in Budapest (Hungary)

Az *Apium repens* hazánkban veszélyeztetett (KIRÁLY 2007: „endangered”), védett (természetvédelmi értéke 50 000 Ft), a természetközeli élőhelyek zászlóshajó fajaként számon tartott, ún. közösségi jelentőségű növényfaj. Közép- és nyugat-európai faj, sajátos élőhelyigénye miatt a legtöbb országban veszélyeztetettként tartják számon és megtalálását nehezíti apró termete is

Aktuális hazai adatai Paks (VOIGT 2000), Bogyiszló (FARKAS 2000), Pusztavám (RIEZING 2001), Sükösd és Dunaszeg (MOLNÁR & PFEIFFER 1999, BÁTORI *et al.* 2014), Császártöltés (KUN *et al.* 1999), valamint Nemesnádudvar és Érsekcsanád (BÁTORI *et al.* 2014) mellől ismertek, további lelőhelyein a faj nem került elő a közelmúltban.

2014 tavaszán Budapest belterületén, a Margit-szigeten, a Soó Rezső sétánytól délre levő területen kerültek elő egyedek. A mintegy 1,5 ha-os területen a növény helyenként nagy telepekben fordul elő, elsősorban az enyhén lejtős részekben, míg másutt elszórtan, szálanként. Az állomány rendszeresen nyírt és taposott gyepeken található, nem védett területen.

Új lelőhelyéhez hasonlóan hazai állományainak többsége a Duna jelenlegi vagy egykori árterén található, ismert volt Dunakeszi és Nyergesújfalu mellől, valamint a Szigetközben (MOLNÁR & PFEIFFER 1999) és a Duna szlovákiai oldaláról is (OT'ÁHEL'OVÁ & VALACHOVIČ 2002), sőt számos adata (volt) ismert a Duna vízgyűjtőjének felsőbb szakaszáról is (BURMEIER 2009).

PINTÉR Balázs & BARINA Zoltán¹

2. A *Riccia glauca* L. és a *Riccia sorocarpa* Bisch. előfordulása Barcs belterületén / Occurrence of *Riccia glauca* L. and *Riccia sorocarpa* Bisch. in town of Barcs

A telepes májmohákat a második szerző gyűjtötte 2013 márciusában Barcs belterületén, egy bolygatott parlagterület homoktalajának csupasz felszínéről. A mohafajok aljzati viszonyainak pontosabb megismerésére elvégeztük a talajminta kémhatásának vizsgálatát. A vizes pH mérés értéke 5,9, ami a gyengén savanyú kémhatásnak felel meg. A hazai moha vörös lista szerint (PAPP *et al.* 2010) a *Riccia glauca* a veszélyeztetettség közeli (NT) státuszú, recens előfordulása és aljzati preferenciája pedig hasonló a korábban közölt őriszentpéteri lokalitáshoz (SZÜCS & BIDLÓ 2009), ahol szintén antropogén élőhelyen fordult elő.

A nyílt gyepek indikátor mohájának tekinthető *Riccia sorocarpa* szintén figyelmet érdemel (LC-att). Boros Ádám már 1925-ben, a szomszédos Darány község határában gyűjtötte a májmoha egy példányát, tehát a tájegységből már ismert korábbi adata (GALAMBOS 1981). A két májmoha aktuális hazai előfordulásokról kevés adattal rendelkezünk, továbbá a lakott területek, ruderalis élőhelyek mohafldrája majdhogynem ismeretlen hazai viszonylatban.

SZÜCS Péter², BÖRCSÖK Zoltán³ & KÁMÁN Orsolya⁴

3. *Allium victorialis* L. a Vargyas-szorosban (Erdély, Székelyföld) / Occurrence of *Allium victorialis* L. in Gorge Vargyas (Cheile Vârghişului, Central Romania)

A Vargyas-szoros növényzetét feltáró terepmunkáink végéhez közeledve ismét a szoros botanikai jelentőségét növelő fajokat találtunk. Az idei évben többek között sikerült megtalálni és megerősíteni a *Polystichum lonchitis*, *Pulmonaria rubra*, *Carlina acaulis* subsp. *simplex* és az *Allium victorialis* meglétét, továbbá néhány korábbi florisztikai felfedezést, így az *Aster amellus*, *Achnatherum calamagrostis*, *Asplenium viride*, *Gymnocarpium robertianum* előfordulását. A jelenleg is tartó munkáink során talált növényfajok közül kiemeljük az *Euonymus nanus*, *Lonicera nigra*, *Saxifraga adscendens* jelentőségét a szorosból (VOJTKÓ *et al.* 2012, 2013).

Az *Allium victorialis* meglehetősen ritka Romániában. Székelyföldön első megtalálója Boros Ádám, aki a hargitafürdői láp növényzete kapcsán számolt be róla, és gyűjtötte be virágzó állapotban a növényt július 9–10-én (BOROS 1942). Jelenleg csupán a Madarasi-Hargitáról van friss adata (JAKAB *et al.* 2007), az Öcsém-csoportról nincs aktuális előfordulási adata, így ez lehet a második biztos előfordulása a Székelyföldön. Korábban Pap Sámuel gyűjtötte Vargyas település felirattal 1947-ben (SZÉKELY 2010), amit további fajokkal együtt (pl. *Waldsteinia ternata*, *Scopolia carniolica*, *Campanula macrostachya*, stb.) bizonytalan előfordulásának tekintettünk. A Vargyas-szorosban többszáz töves vitális populációja él viszonylag elzártn, kiterjedt sziklaerdő állományban a völgytalpához közeli lejtőn.

VOJTKÓ András² & JUHÁSZ Tamás

4. *Huperzia selago* (L.) Bernh. a Bükk-fennsíkon és más adatok / *Huperzia selago* (L.) Bernh. on the plateau of Bükk Mts. (NE Hungary) and other floristic records

2014 nyarán a bükki Nagymező egyik töbrében két *Huperzia selago* telepet találtunk. A növénynek napjainkban nem volt publikált adata a hegység területéről, a korábbi előfordulások pedig mára eltűntek. A lucfenyves tövében élő egyedek vitálisak, spóraszórás előtti állapotban voltak.

A harasztok esetében gyakori az ideiglenes megtelepedés, mint ahogy HAJDÚ & GULYÁS (2000) *Lycopodium annotinum* előfordulása a bányai sípályáról is a múlté – az idei évre teljesen eltűnt a növény. Megjelent viszont helyette a *Lycopodium clavatum* és a *Botrychium multifidum* a sípályákon, és ez utóbbinak ez az egyetlen ismert populációja a Bükkből, mivel az Áfonyás-réten Bükkszentkereszt mellett kipusztult.

A Bükk-fennsík változó növényzetének további tagjai az *Agropyron elongatum* pár 10 m²-es foltja a Nagymezőn, és a felmelegedés jeleként az Almád-töbrében (840 m!) megjelent a *Stipa pulcherrima*.

VOJTKÓ András², E. VOJTKÓ Anna⁶ & BÁTORI Zoltán⁷

5. *Campylopus pyriformis* (Schultz) Brid. in the Western Mecsek Mts. (South Transdanubia, Hungary) / *Campylopus pyriformis* (Schultz) Brid. a Ny-Mecsekben

During a field survey in 2014, a new locality of *Campylopus pyriformis* was found in a spring fen under an acidophilous oak forest in the Western part of the Mecsek Mts. The relatively small stand of this moss occurs in lax carpets between *Sphagnum* spp. in Cserkút.

This area is relatively rich in moss and liverwort species. Although the fen was recently surveyed by PAPP (*ex lit.*) and CSIKY *et al.* (2014), this very characteristic element of the local moss flora was never mentioned before. The single archive data of this DD species (PAPP *et al.* 2010) in Hungary was found in Belső-Somogy, near Darány. For that reason, *C. pyriformis* can be treated as a CR species, new to the Mecsek Mts.

2014. 03. 20-án, a cserkúti tőzegmohás állományok vizsgálata során, egy csupasz talajon, laza párnákban fejlődő, a hajtáscsúcson letőredező, kanalazó levélkéjű *Dicranaceae* fajt gyűjtöttünk. A mikroszkopikus bélyegek vizsgálata során megállapítottuk, hogy e növény azonosítható a hazánkban csupán egy helyen, a darányi Nagybereken talált *Campylopus pyriformis*-szal (BOROS 1968). A Mecsekre új mohafaj határozását SMITH (2004) és FRAHM & FREY (1992) kulcsai alapján végeztük. Az állományt 2014. 10. 08-án terepen láttuk és a határozást is megerősítette Erzberger Péter. A begyűjtött példányok a JPU és a B moha kollektívában kerültek elhelyezésre (B – Erzberger 19092).

A lelőhely Cserkúttól D-re, a Mecsek legnagyobb kiterjedésű reogén lánjának (vö. CSIKY *et al.* 2014) alsó felében, felhagyott legelőn, ma mészkérülő tölgyesként felújuló erdő tisztásán található (N46.068675° E18.125269°, 200 m tszf.). A steril mohanövénykéék az elfolyó víz által kimosott csupasz, humuszos, homokos talajon, kb. 10–30 cm széles sávban, mintegy 4 m hosszán, 7 dm²-nyi összborítással fejlődnek. Egy 4 m × 1 m-es próbakvadrát alapján a kísérő fajok a következők: E3 / *Fraxinus ornus*, *Quercus pubescens*, E2 / *Crataegus monogyna*, *Fraxinus ornus*, *Prunus spinosa*, *Pyrus pyraeaster*, *Quercus pubescens*, E1 / *Agrostis vineale*, *Alliaria petiolata*, *Gratiola officinalis*, *Holcus lanatus*, *H. mollis*, *Hieracium bauhinii*, *Hypericum perforatum*, *Genista pilosa*, *Sieglingia decumbens*, *Solidago virgaurea*, E0 / *Atrichum undulatum*, *Dicranum scoparium*, *Hypnum cupressiforme*, *Pohlia nutans*, *Polytrichum formosum*, *Sphagnum fallax*, *S. fimbriatum*, *S. squarrosum*.

Mivel e hazánkban őshonosnak tartott mohafaj megerősített recens adattal nem rendelkezett, a hazai vörös listában (PAPP *et al.* 2010) DD besorolást kapott. Jelenleg ismert egyetlen kicsiny, sérülékeny állománya alapján javasoljuk a *C. pyriformis* átsorolását a CR kategóriába. Megjegyzésre érdemes, hogy a közeli Csehország DNy-i és D-i felében az európai-atlantikus faj széles körben elterjedt és feltehetően még napjainkban is terjeszkedik (KUČERA *et al.* 2012). Várható, hogy a nehezen észrevehető, a *Dicranella*-khoz hasonló megjelenésű fajnak hazánkban további állományai is előkerülhetnek, feltehetőleg lápi élőhelyek közelében.

A legközelebbi rokon fajok közül az özönnövény *C. introflexus* szőnyegei a *C. pyriformis* állomány közelében is megtalálhatók (SZÜCS *et al.* 2014). A két faj morfológiája és élőhelyi preferenciája azonban eltérő: míg a laza, kissé kusza párnájú *C. pyriformis* igen vékony, csúcsba kihúzott levélkéje hyalin-csúccsal nem rendelkezik, szárazon göndörödő, s hazánkban lápi termőhelyeket preferál, addig a sűrű szőnyeget alkotó *C. introflexus* levélkéi szárazon visszatortek, már makroszkopikusan is megfigyelhető hyalin-csúccsal rendelkeznek, s a melegebb, szárazabb, felnyíló, de időszakosan vízszivárgásos mészkérülő tölgyesekben, pionír gyepekben hódít. A *C. flexuosus* (ERZBERGER & NÉMETH 2014a, b) sötétzöld, sűrű párnákat, szőnyeget képez, a *C. pyriformis*-hoz hasonlóan specializált vegetatív szaporító szervei vannak. De míg a *C. pyriformis* letört, eltérő alakú levélkéik révén terjed, addig a *C. flexuosus*-nak kislevelű, flagellum-szerű hajtáskái vannak, amelyek szintén könnyen letörnek és a mohagyeppek felületén sokáig megfigyelhetőek.

CSIKY János⁸, ERZBERGER Peter⁹, KOVÁCS Dániel⁸ & DEME Judit⁸

6. Az *Echinops ruthenicus* (Fisch.) M.Bieb. aktuális előfordulása Sződligeten / Current occurrence of *Echinops ruthenicus* (Fisch.) M.Bieb. in Sződliget (northern central Hungary)

A sződligeti vasútállomás és az M2-es autópálya között, zavart és özöngyomos területen, részben az autópálya építésekor használt és időközben lebontott épületek romjai között értékes homoki vegetáció-komplexet találtam (évelő nyílt mészkedvelő homokpusztagyep, homoki sztyeprét, szürkekákás homoki gyep, cinegefűzes buckaközi homoki gyep és egykori homoki legelő fragmentumok mozaikja). A területen észlelt védett növények például a *Gypsophila arenaria*, *Allium sphaerocephalon*, *Onosma arenaria*, *Alkanna tinctoria*, *Stipa*

borysthénica, *Sedum urvillei* subsp. *hillebrandtii*, *Tragopogon floccosus*. Mindezek mellett feltűnően nagy mennyiségben fordult elő az *Echinops ruthenicus*. Mivel lakott területhez közeli, zavart termőhelyről van szó, nem lehettem biztos abban, hogy ez utóbbi nem kivadulás-e? Erre a kérdésre az MTTM Növénytarában (BP-CP) fellelhető korábbi bizonyító példányok adtak választ: Dorner J. (1866): „... Schiessfatte in Waitzen” [186608]; Filarszky N. (1901): Sződ (Pest m.) vasút m. homokos területen. [176738]; Jávorka S. (1918): In herbidis ad viam ferream prope pag. Sződ [176706]; Jávorka S. (1920): Comit. Pest, in arenosis ad viam prope pag. Sződ. [176825]; Horváth K. (1977): Sződ, homok. [707841]. A közelben Felsőgödön is előfordult, ahonnan aktuális adata nem ismert: Boros Á. (1917): Comit. Pest. Homokos helyen Felsőgöd állomás mellett NY-ra. [176818]; Degen Á. (1926): Comit. Pest. In arenosis ad Felső-Göd. [303761].

Aktuális irodalmi adatát a területről nem találtam, csupán FARKAS (1999) jelzi a Gödi-láprétről.

A fent bemutatott „újra felfedezett” szódligeti lelőhely a herbáriumi példányok tanúsága szerint egy sokkal nagyobb kiterjedésű, buckás, homoki gyepes terület csekély és nagymértékben zavart maradványa. Ez az eset jó példa arra, hogy nagyobb tájatalakító beruházások (építkezések, vasút-, vagy autópálya építések, stb.) befejezése után is érdemes ellenőrizni, maradtak-e értékes fajokat is őrző élőhely fragmentumok azok közelében.

BÓHM Éva Irén¹⁰

7. *Artemisia alba* Turra és egyéb adatok Kalotaszegen, valamint megjegyzések Molnár *et al.* (2014) cikkéhez / The occurrence of *Artemisia alba* Turra in Kalotaszeg region (Cluj county) of Romania, and comments on Molnár *et al.* (2014)

2014. szeptember 3-án alkalmi terepbejárást végeztem Kalotaszegen (Románia, Kolozs és Szilágy megye), a zsoboki Padoldal területén. Meglepetésemre az Erdély flórájában roppant szórványos *Artemisia alba* körülbelül 4 m²-es virágzó telepére bukkantam az N46.88268°, E23.10944° WGS84 koordinátájú ponton. A fajnak mintegy tíz adata ismert Erdélyből (OPREA 2005, CIOCĂRLAN 2009). A bizonyító példány a Debreceni Egyetem Herbáriumában (DE) került elhelyezésre.

A közelmúltban MOLNÁR *et al.* (2014) állította össze két kalotaszegi falu (Sztána és Zsobok) flóráját, kitérve a korábbi munkákban jelzett, de meg nem talált fajokra. Ezek között került említésre a *Gentianella ciliata* (L.) Borkh., melynek mintegy féltucat virágzó tövét ugyanezen terepbejárás alkalmával találtam a Padoldal felső, többé-kevésbé plakor részén. Bizonyító példánya szintén DE herbáriumába került. Mivel a fenti tanulmány jó lehetőséget teremt az általam egyébként rendszeresen látogatott terület flórájában talált fajok florisztikai kontextusba helyezésére, itt szeretném megemlíteni – kifejezetten nem kritikai célból, csak a teljesség felé törekvés részeként – pár olyan faj előfordulását, melyet a szerzők egyáltalán nem, vagy újra meg nem találtaként jeleznek a flórából. A Körösfő feletti Ríszeg-tetőn 2006. június 6-án Hűvös-Récsi Annamária társaságában tett látogatásom során az alábbi, fenti cikkben nem említett fajokat figyeltem meg: *Avenula compressa* (Heuff.) W.Sauer & Chmel., *Dactylorhiza viridis* (L.) Bateman, Pridgeon & Chase, illetve a fenti cikkben újra meg nem találtaként jelezett *Trinia glauca* (L.) Dum. fordult elő. Érdekesség még a 2013. április 13-én szintén a Ríszeg-tetőn talált *Muscari botryoides* (L.) Mill. s.l. (feltehetőleg *M. transsilvanicum* Schur, lásd SOMLYAY *et al.* 2006).

MOLNÁR *et al.* (2014) cikkét alaposabban szemügyre véve feltűnő volt, hogy a szerzők jelzik a Padoldalról a *Gypsophila fastigiata* L. előfordulását. Mivel ez új adat lett volna Románia flórájára, különös figyelmet fordítottam a faj keresésére. Sajnos azonban ezt a növényt fel nem leltem, csak az egyébként nagy növényföldrajzi jelentőségű *Gypsophila collina* Steven ex Ser. nagyszámú előfordulását konstatálhattam. Ráadásul a Keszthelyi Egyetemen elhelye-

zett bizonyító példány – melyre a szerzők nem utalnak cikkükben, csak tervezett közleményem kapcsán került hozzám – nem *G. fastigiata*. Erős a gyanúm, hogy fenti szerzők összekeverték a két fajt, és a *G. fastigiata* törlendő Kalotaszeg (és Románia) flórájából. Erre utal az is, hogy CIOCĂRLAN (2009: 220.) világosan kiemeli, ezt a két fajt tévesztik a floristák, és előbbi fajnak nem ismert Romániából származó herbáriumi lapja. Mindazonáltal a román flóramű megjegyzése azt is jelzi, a szerzők nem vétettek olyan (szarvas)hibát, melybe más botanikusok korábban nem estek bele.

Hasonlóan aggályosnak tartom a *Thlaspi jankae* A.Kern. jelzését a területről; a szerzők nem közölnek konkrét adatot, amivel véleményüket támasztják alá a faj határozása kapcsán, csupán kifejtik nézőpontjukat, hogy a kalotaszegi növények "egészen másképp néznek ki", mint a nagyhutai *Th. kovatsii* Heuff., így inkább az előbbi fajba sorolhatók. Saját, a *Th. jankae* s.l. csoport vizsgálatát (a probléma részletezését lásd: SOMLYAY 2009.) célzó molekuláris genetikai vizsgálataimhoz *Th. kovatsii* anyagot egyebek mellett a Ríszeg-tetőről gyűjtöttem, amely teljes mértékben megegyezett az egyéb erdélyi (és a magyar) *Th. kovatsii* anyaggal, és természetesen jelentősen eltért a *Th. jankae* mintáktól. Tekintve a körösfői növény biztos faji besorolását, a "ránézésre eltérő" *Th. jankae* adatot Kalotaszeg flórájából törölni javaslom.

A fenti határozási problémák miatt megjelent florisztikai adatok felvetik a szerzők és a lektorok felelősségét adataik publikálásakor. Fontos tanulság, hogy tájegységekre újként jelzett adatokat bizonyító példány híján ne nyújtsunk be ill. ne fogadjunk el publikálásra, hiszen az szinte kötelező érvénnyel hibás és ellenőrizhetetlen adatokhoz vezet. Ehhez képest bocsánatos, ha a szerzők ugyan gyűjtenek herbáriumot, de annak fellelhetőségét cikkükben nem jelzik. Utóbbi hiányosságra a lektoroknak kell felhívni a szerzők figyelmét. A herbáriumok jelentőségét nem lehet eléggé hangsúlyozni a botanikában (lásd TAKÁCS *et al.* 2013), nincs ez másképp a florisztikában sem.

SRAMKÓ Gábor¹¹

Irodalom / References

- BÁTORI Z., ERDŐS L., CSEH V., TÖLGYESI Cs. & ARADI E. (2014): Adatok Magyarország flórájához és vegetációjához I. – *Kitaibelia* 19: 89–104.
- BOROS Á. (1942): Adatok a Székelyföld flórájának ismeretéhez. – *Scripta Botanica Musei Transsilvanici* 1: 17–21.
- BOROS Á. (1968): *Bryogeographie und Bryoflora Ungarns*. – Akadémiai Kiadó, Budapest, 466 pp.
- BURMEIER S. (2009): Kriechender Sellerie *Apium repens* (Jacq.) Lag. – Bayerisches Landesamt für Umwelt. 4 pp.
- CIOCĂRLAN, V. (2009) *Flora Ilustrată A României. Ediția 3*. – Editura Ceres, București, 1141 pp.
- CSIKY J., ATKÁRI B., DEME J. & CSIKYNÉ R. É. (2014): Mohaflorisztikai érdekességek a Nyugat-Mecsekből. – *Kitaibelia* 19: 29–38.
- ERZBERGER, P. & NÉMETH Cs. (2014a): Új faj Magyarország mohaflórájában: *Campylopus flexuosus* (Hedw.) Brid. – *Kitaibelia* 19: 22–28.
- ERZBERGER, P. & NÉMETH, C. (2014b): *Campylopus flexuosus* (Hedw.) Brid. [Hungary]. – In: ELLIS, L. T. (ed.), *New national and regional bryophyte records*, 39. – *Journal of Bryology* 36: 137–138.
- FARKAS S. (2000): A kúszó zeller [*Apium repens* (Jacq.) Lagasca] új előfordulása a Tolnai-Sárközben. – *Kitaibelia* 5: 370.
- FARKAS S. (szerk.) (1999): *Magyarország védett növényei*. – Mezőgazda Kiadó, 416 pp.
- FRAHM, J.-P. & FREY, W. (1992): *Moosflora. 3., überarbeitete Auflage*. – Verlag Eugen Ulmer, Stuttgart, 528 pp.
- GALAMBOS I. (1981): A Barcsi Borókás Tájvédelmi Körzet moha flórája. – *Dunántúli Dolgozatok (Természettudományi sorozat)* 2: 25–42.
- HAJDÚ Á. & GULYÁS G. (2000): *Lycopodium annotinum* L. a Bükk-hegységben. – *Kitaibelia* 5: 228.
- JAKAB G., CSERGŐ A.-M. & AMBRUS L. (2007): Adatok a Székelyföld (Románia) flórájának ismeretéhez I. – *Flora Pannonica* 5: 135–165.
- KIRÁLY G. (szerk.) (2007): *Vörös Lista. A magyarországi edényes flóra veszélyeztetett fajai*. – Saját kiadás, Sopron, 73 pp.

- KUČERA, J., VAŇA, J. & HRADÍLEK, Z. (2012): Bryophyte flora of the Czech Republic: updated checklist and Red List and brief analysis. – *Preslia* 84: 813–850.
- KUN A., ASZALÓS R., CSECSERITS A. & RÉDEI T. (1999): A kúszó zeller [*Apium repens* (Jacq.) Lagasca] Császártöltés mellett és adatok a Duna–Tisza közének flórájához. – *Kitaibelia* 4: 227–228.
- MOLNÁR Cs., BÓDIS J., ÓVÁRI M., RAKSÁNYI Zs., BIRÓ É., GERNER G., NAGY T., MOLNÁR K. & MOLNÁR Zs. (2014): Sztána és Zsobok (Kalotaszeg) flórája. – *Kitaibelia* 19: 114–132.
- MOLNÁR V. A. & PFEIFFER N. (1999): Adatok hazai Nanocyperion-fajok ismeretéhez II. Iszapnövényzet-kutatás az ár- és belvizek évében Magyarországon. – *Kitaibelia* 4: 391–421.
- OPREA, A. (2005): *Lista critică a plantelor vasculare din România*. – Editora Universităţii „Alexandru Ioan Cuza” Iaşi, 668 pp.
- OT'ACHEL'OVÁ, H. & VALACHOVIČ, M. (2002): Effects of the Gabčíkovo hydroelectric-station on aquatic vegetation of the Danube river (Slovakia). – *Preslia* 74: 323–331.
- PAPP B., ERZBERGER, P., ÓDOR P., HOCK Zs., SZÖVÉNYI P., SZURDOKI E. & TÓTH Z. (2010): Updated checklist and Red List of Hungarian Bryophytes. – *Studia Botanica Hungarica* 41: 31–59.
- RIEZING N. (2001): *Ophrys apifera* Huds. és *Apium repens* (Jacq.) Lagasca előfordulása a Vértesben. – *Kitaibelia* 6: 371–375.
- SZÉKELY V. (2010): Catalogul colecţiei de plante „Pap Sámuel” a Muzeului „Molnár István” din Cristuru Secuiesc – *Acta Siculica* 85–97.
- SMITH, A. J. E. (2004): *The moss flora of Britain and Ireland. 2nd Edition*. – Cambridge University Press, Cambridge, New York, 1026 pp.
- SOMLYAY L. (2009): A Budai-hegység florisztikai növényföldrajzának fő vonásai. – *Kitaibelia* 14: 35–68.
- SOMLYAY L., PINTÉR I. & CSONTOS P. (2006): Taxonomic studies of the *Muscari botryoides* complex in Hungary. – *Folia Geobotanica* 41: 213–228.
- SZÜCS P. & BIDLÓ A. (2009): A *Phaeoceros carolinianus* (Michx.) Proskauer és a *Riccia glauca* L. előfordulása és termőhelye Óriszentpéternél. – *Kitaibelia* 15: 181.
- SZÜCS P., CSIKY J. & PAPP B. (2014): A neofiton *Campylopus introflexus* (Hedw.) Brid. elterjedése Magyarországon. – *Kitaibelia* 19: 212–219.
- TAKÁCS A., LACZKÓ L. & MOLNÁR V. A. (2013) A herbáriumok 'új típusú' felhasználásai. – *Botanikai Közlemények* 100: 217–238.
- VOIGT, W. (2000): Az *Apium repens* (Jacq.) Lagaska új előfordulása Pakson. – *Kitaibelia* 5: 87–92.
- VOJTKÓ A., SASS-GYARMATI A., DULAI S. & PÓCS T. (2012): Critical assessment of the flora of the Vargyas Gorge (Eastern Carpathians) – *Acta Biologica Plantarum Agriensis* 2: 27–72.
- VOJTKÓ A., SASS-GYARMATI A., JUHÁSZ T., DULAI S., E. VOJTKÓ A., JUHÁSZ A., KERESZTÉNY T., TÓTH A., VERBÓI D., VÉKONY M. & PÓCS T. (2013): Előmunkálatok a Vargyas-szoros (Erdély, Románia) botanikai monográfiájához. – *Botanikai Közlemények* 100: 239.

Az Apró közlemények szerzőinek elérhetősége / Adresses of authors of short communications

- (1) Magyar Természettudományi Múzeum, Növénytár, H-1476 Budapest, Pf. 222.
- (2) Eszterházy Károly Főiskola TTK Növénytani és Ökológiai T.sz., H-3300 Eger, Leányka u. 6.
- (3) Nyugat-magyarországi Egyetem SKK Innovációs Központ
- (4) Nyugat-magyarországi Egyetem EMK Termőhelyismeretani Intézeti T.sz.
- (6) MTA Ökológiai Központ DKI Tisza-kutató Osztály
- (7) Szegedi Tudományegyetem TTK Ökológiai T.sz.
- (8) Pécsi Tudományegyetem TTK Ökológiai T.sz., H-7624 Pécs, Ifjúság u. 6.; e-mail: moon@ttk.pte.hu
- (9) Belziger Str. 37, D-10823 Berlin, Németország
- (10) Leányfalu; merzsan@gmail.com
- (11) Debreceni Egyetem TTK Növénytani T.sz., H-4032, Debrecen, Egyetem tér 1.; e-mail: sramko.gabor@science.unideb.hu